

gazeta_eltilegi@mail.ru

№14 (766) Сәрсенбі 6 сәуір 2022 жыл

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ТӘУЕЛСІЗ АҚПАРАТТЫҚ, ТАНЫМДЫҚ, ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ ГАЗЕТИ

ЕЛТІЛЕГІ

БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРІ ТҮЛЕКТЕРГЕ АШЫҚ ХАТ ЖОЛДАДЫ

Құрметті түлектер!

Екі айдан кейін мектепті аяқтап, жаңа өмірге қадам басқалы отырсыздар. Мектеп қабырғасында жүргенде ұстаздарыңыз сіздерге білім мен тәрбиені қатар үйретті. Ата-аналарыңыз да үнемі кеңестерін айтты, дұрыс жол сілтеп отырды. Енді бойтарыңызға сиғын осы қасиеттері пайдаланып, өмірлеріңізді жауапты шешімді қабылдайсыздар. Өзіңіз, сіздер үшін алғашқы мынағы елтіңіздің бірі – осы ҰБТ. Бірақ ҰБТ өмірдегі ең жеңіл, оңай сынақтан бірі емес, айтқым келеді. Оқушылардың ҰБТ-дан қиындықсыз өтуі үшін қосымша шараларды қабылдадық.

1. ҰБТ-ны электрондық форматқа көшіріп, оны барынша әділ еттік. Орынтағын қамтамасыз, прокторинг және трансляция жүйесі түлектерге келері келтірілуі керек. Себебі бұл шара ҰБТ-ның әділ және ашық өтуі үшін енгізілді.

2. ҰБТ жылғына бір рет емес, 4 рет өткізіледі. Бұл жазғысқа әріптестеріміз көп күш-жігер жұмсады да, бірақ ол түлектердің күйзелісін азайтып, университетке түсуіне бірнеше мүмкіндік беретінін білеміз.

3. Ерекше қажеттіліктері бар балаларға да арнайы жағдай жасалды. Бұлардан бастап оларға тапсырмаларды орындау үшін қосымша 40 минут берілді. Сондай-ақ тапсырмалар сұрғылт, сыйбаларсыз және диаграммаларсыз берілді.

4. Енді тест тапсырмаларға қалықулиторларды тұрақты түрде пайдалануға рұқсат етілді.

5. Бил сздерге ҰБТ ұлпайлары ғана емес, сонымен қатар әр пән бойынша нәтижелерден тақырыптық талдауы берілді. Бұл сіздердің өзіндік тұстарыңызды талдау және білімдеріңізді жетілдіруге көмектеседі.

6. Президенттің қолдауымен арқасында грантқа түсуге мүмкіндік арып отыр. Бил қосымша 15 млн грант бөлініп, стипендия мөлшері 15%-ға өсті. 7. Жақсы жауапқа та бар. Инстаграмда мені белгілеп, грантқа түсу үшін бір емес, екі рет ҰБТ тапсыру туралы өтініш жазып жүргендеріңізді білемін. Шешім қабылдау кезінде біз оқушылардың ұсынысын, қызығушылығын назардан шығармауға тырысамыз. Сол себепті осы жолы да сіздердің ұсыныстарыңыз бойынша шешім қабылдадық. Яғни енді сіздер екі рет ҰБТ тапсырып, грантқа түсуге мүмкіндік аласыздар. Бұл шара эмоционалды стресс деңгейін төмендетініне сенімсіз мол. Қымбатты түлектер!

ҰБТ сынағынан сүрінбей өтулеріңізге тілектеспін. Білімдеріңіздің арқасында жоғары нәтижеге қол жеткізіп, грантқа не болыңыздар! Баршаңызға сәттілік тілеймін! Қайыр! Достар! «Қандай университетті тандау, қайда оқымақ дұрыс?» деп те ойлап жүрген боларсыздар? Осы ретте бірнеше кеңесіммен бөлісуді жөн санай отырмын.

Бірінші. ЖОО-ның жұмыс берушілер рейтингіндегі орынмен, кадр құрамымен, оқу жағдайымен танысыңыз.

Екінші. Қандай бағдарлама бойынша оқу жүргізілетінін қараңыз. Сондай-ақ мамандықтардың атауы бірдей етіліп, бірақ маңызы айтарлықтай өзгеше болуы мүмкін. Сол себепті түздік әлемдік тәжірибеге сүйене отырып, университеттердің барлық бағдарламасының тәлімін жасалық. Енді ол бәрін қолжеткізді.

Үшінші. Университеттің беделін бағалаңыз. Қазір ЖОО-лар өз үлгісіндегі дипломдарды береді. Дегенмен университет беретін дипломын қағаздан бұрын, оның қандай мамандық дайындап шығаратыны маңызды не.

Төртінші. Университеттің аккредитациясына назар аударыңыз. Егер ол ең мықты аккредиттеу ұйымдарынан өтсе, онда сапаның бағалығына сенуге болады.

Бесінші. Университеттің таңдау кезінде сізді күмәнді арзан оқу немесе сабаққа қатыспу мүмкіндігі сияқты ойлар қызықтырмауы маңызды. Себебі жақсы берушілер дипломын жарамсыз деп таппап, қарақатыншы бен уақытыңызды босқа шығын болуы мүмкін.

Алтыншы. Қазақстанда ЖОО-ны таңдау да көпес беремін. Біздің университеттердің сапасы көпші елдердің көптеген университетінен асып түсетінін сеніммен айта аламын. Енді болашақ мамандықты таңдауға қатысты да айта кетейін. Жинаған балл көлеміне немесе басқа бір факторларға байланысты қабылдағандар шешім қате екенін есте сақтаңыз. Оқу мен кәсіптің 3 түрі үшін әлуетіне не деп ойлаймын:

1. Жас мұғалім. Қазір бұл мамандық тұрақтылықтың кепіліне айналып. Елмізде жасқа мұғалімдегі сұраныс өте жоғары. Қазір жалғыз да, даму мен мансаптық өсу мүмкіндіктеріне де жағдай жасалған. Сонымен қатар осы бағытта 9,5 млн грант бөлінді, ең жақсы стипендия тағайындалады, одан бөлек, жаңа жыл сайын 25%-ға өсіп отырады.

2. Жас инженер. Президент техникалық мамандықтардың мамандығын атап өткен болатын. Мықты инженер болсаңыз, онда сіз көпестен жерде бөлекше қабілетті болсыз. Өзіңіздің білетіңізді, жүзгеніз жас қазақстандық Google, Amazon және әлемге ийгілі басқа да компанияларда жұмыс істейді.

3. Жас ғалым. Қазақстан ғылымы қарқынды дамып келеді. Отандық ғалымдар QazVac вакцинасын жасады. Сондай-ақ жас ғалымдар бүкіл әлем бойынша ғылыми жарыстарда алдыңғы орындарда. Олардың жобаларында істесіп қолдарыңды ұсынамын. Олардың бірі жас. Одан бөлек, біз ғалымдарға барынша қолайлы жағдай жасап жатырмыз. Атап айтқанда, ғылыми гранттар беру, шетелдік ғылыми орталықтарда тағалымдамадан оту және т.б. Сіздердің араларыңыздан да Сәтбаев ісін жалғастырушы мықты ғалым шығуы өбден мүмкін. Құрметті түлектер! Сіздерге Жана Қазақстандық құрғақ тамаша мүмкіндік беріліп отыр. Сіздердің идеяларыңыз, мақсаттарыңыз бен таптырмаларыңызды арқасында еліміз одан әрі даму түсінігін сенімдіміз. Қандай жағдай болсын, жоғары қосым маңыздар арқасын сұранысқа ие. Осыны естен шығармаңыздар. Еңбексортқыш пен сүйікті іспен айналысуға іспен татынысыз болса, теміржолшы болып та жұмыс тапқауға болады. Өзіңізге көне күш-жігеріңізге сеніңіз. Білімнің асыларын бағындырып, іздестіріп талмаңыз. Уақытты босқа өткізбейте тырысыңыз. Оны жаңа білім мен дағдыны үйренуге жұмсаңыз. Бастысы өмір жолыңызда қандай қиындықтар тұрса да, оның барлығын жеңуге болатынын ардайым сеніңізге ұстайың.

Білім және ғылым министрі
Ахмет Аймағамбетов

Елді мекендерде қордаланып қалған мәселелерді шешу, ауылдардың инфрақұрылымын жақсартып, тұрғындарға қолайлы жағдай жасау бағытында Қызылорда облысының әкімі Гүлшара Әбдіқалықова 1,5 жыл ішінде 120-ға жуық елді мекенді аралап, әр ауылдың мәселесін жеке қарап, тұрғындардың ұсыныс-пікірлерін тыңдады. Елді жыл аяғына дейін өмір бастысы шалтай орналасқан өзге де ауылдарға барып, өзекті ұсыныстарды ескеріп, мәселелерге талдау жасайды.

Аймақта тұрғындардың газ тұтыну деңгейі 67 пайызға жетті. Өткен 1 жыл ішінде Қармақшы, Жалағаш, Сырдария ауданының орталықтарында газдандыру жұмыстары толық аяқталып, 46 мыңнан астам тұрғын табиғи газға қол жеткізді. Ал, Шиян ауданы Н.Бекжанов, Қодымов елді мекендеріне табиғи газ беріліп, 6 мыңнан астам тұрғын көгілдір отынның иігілігін көруге мүмкіндік алды. Қызылорда қаласында Наурыз, Махамбет елді мекендерін газдандыру жұмыстары жүріп жатыр. Бил Қазалы қаласы мен Жалағаш, Басықара, Пірімов, Шиялдегі Алғабас, Ақмая ауылдарында алу омы жасалыды. 2025 жылға дейін өмірде табиғи газ елді мекенге көгілдір отын жетеді.

Аймақ үшін «Батыс Еуропа – Батыс Қытай» құрылымдық автокөлік дәлізінің маңызы зор. Бес облыс аумағынан өтетін 2787 шақырым жолдың 812 шақырымы Қызылорда жерінде. Бұл арал орталықтары теміржол мен автожол бойында орналасқан облыс үшін ең тиімді. Қазір өмірдегі жақсы жағдайды жолдары үлесті 75 пайызға жетіп отыр. Ел Президентінің Ұлыту облысын құру тапсырмасы аясында Қызылорда-Жезқазған тас жолының жаңартылуы да ерекше мәнге ие. Құрылыс жұмыстары бил басталады.

Өткен жылы «Нұрты жер», «Ауыл – ет бесігі» мемлекеттік бағдарламалары арқылы 110,7 шақырым ауыл су және 11,4 шақырым көріз желілері тартылды. Субсидияларға облыстық бюджеттен 3,3 млрд теңге бөлінді, 178 елді мекен сумен қамтылды. Нәтижесінде өмір халқының 97,8 пайызы орталықтандырылған ауыл су жүйесіне қосылды.

Соның 2 жылда Сыр елді 12 медициналық нысан, яғни 3 дәрігерлік амбулатория, 6 мелуштып, Жалағаш аудандық, Қызылорда қаласында модульді жұқпалы аурулар ауруханалар ашылды. Сондай-ақ, Қызылорда қаласында 60 төсектік «Қамқорлық» оңалту орталығы мен Әлішев кепіліне 250 келушіге арналған емхана құрылыс аяқталуға жақын.

Білім беру саласында бұлтты 750 орындық 3 мектеп пайдалануға берілді, оның ішінде 448 орындық 2-уі және мектеп мектеп. Бұлт 8 мектептің құрылысы жүргізіліп, 70-ші орындар жыл аяғына дейін пайдалануға берілді.

ОБЛЫС ӘКІМІ 120 ЕЛДІ МЕКЕНДІ АРАЛАДЫ

1 жылда 463 аз қамтылған көпбалалы отбасы, 160 әлеуметтік аз қамтылған отбасы, тұрғын үй апатты деп танылған 50 азамат үйі болды. Ал, республикалық бюджеттен 321 көпбалалы ана баспаналы болды. Бил қызылордалықтарға 122 пәтер кәтін табыстау жоспарда бар.

Р.С. Тұрғындардың жеке мәселелерін қарауда облыс әкімі айны екі рет кезектілік тәртіптен азаматтарды қабылдайды. Ал, жылына 2 рет Орталық коммуникациялар

магистральді каналдар мен көлдер жүйесі арқылы су алу жұмыстары жүргізіліп жатыр. Сонымен қатар 36 су басу күші бар аймақ анықталып, оларға 398 арнайы техника және 1 367 адам күш бар 197 мекеме бекітілді», – деді Бағдат Әлішев.

Салаға жауапты мамандардың айтуынша Сыр суының дәл осылай толуы бес жыл бұрын тіркелген екен. Қазіргіде өзен арнасының толуына көктемгі жауын-шашын мол түсуі әсер еткен.

«Наурыз айының басында Сырдария өзенінің су жиналған аймақтарында жауын-шашынның мол түсуіне байланысты су көлемі көбейді. Осы себепті Шардара су қоймасын транзиттік режимге көйіп, төменде тасталып, су көлемі – 1340 текше метрге көбейтті. Қазір Көксай су реттегіш қоймасында – 658 млн текше метр су бар», – деді Арал-Сырдария бассейндік инспекциясы РММ-нің баспасы Сейітбек Нұрмағамбетов.

«Сырдария өзенімен облыс шекарасына 650 текше метр су түсуде. Ал Қазалы су торабынан төменгі ағысқа – 235 текше метр су тасталады. Сырдария өзеніндегі мол суды күлүсіз өткізу мақсатында каналдармен су алу кестесі әзірленді. Бил Шардараға – 2,3 млрд текше немесе Көксайға – 1,5 млрд текше су жиналмаса егістікке су беру маусымы кезінде су тапшылығы болады деп күтілуде», – «Қазіргішар РММ Қызылорда филиалы директорының орынбасары Жорабек Ермағамбетов.

Көпсалалы жаңа кешен баға

практикалығына сеп болды. «Батыс Еуропа-Батыс Қытай» автожолы бойында «Жан-ара» көпсалалы агроиндустриалды кешен ашылды.

Жан-арған ауданы Қозымберді ауылдық округінде орналасқан жаңа нысанның ашылу рәсіміне облыс әкімі Гүлшара Әбдіқалықова, ҚР Парламент Сенатының депутаты Мұрат Бақтиярұлы, Мәжіліс төрағасының орынбасары Бәлім Көсебаев қатысып, ел иігілігіне бағытталған нысанның деламасы кылды.

«Қарағайым заттар экономикасы» мемлекеттік бағдарламасы аясында кешенді ашқан облыстық мәслихат депутаты, мененат Бақдәулет Махамбетов 200-де жергілікті азаматты жұмыспен қамтыды.

Аймақ бастысы жаңашар азаматтың өмір экономикасына, ауыл шаруашылығы саласындағы өнім қорын ұлғайтуға мүмкіндік беретін ірі кешенді сіле табыстан, тұрғын жерге тарту жасағанын айттып, агроиндустриалды кешеннің маңызына тоқталды.

«Қасиетті Рамазан айы басталған күні заман талабына сай салынған «Жан-ара» көпсалалы агроиндустриалды кешенін пайдалануға берілді тарма.

Президент Жолдауында Үкіметке және өмірлерге дағдарысқа қарсы кесек күттірейтін шараларды қабылдау, егін науқанын мерзімінде бастауды тапсырды. Қазір Сыр дикандары көктемді дала жұмыстарына, қызу дайындыққа кірісіп кетті.

Кешен өмірдегі әкей-түлік бағасының тұрақтылығын сақтауға, өмір тұрғындарын өз өнімдерімен қамтамасыз етуге және көрші облыстардан жоғары бағала келетін көпесіне көлемін азайтуға мүмкіндік берді. Жаңа нысан баршылығына құтты болсын! – деді аймақ бастысы.

Кешеннің аумағы кең, мұнда алма бағы, қызғанақ өңірі, өңдеу, сату қоймасы, сондай-ақ, 300 орындық мейрамхана, қонақүй, 1500 тонаға септелген көкөніс қоймасы және басқа да қажетті қызмет көрсету нысандары бар. Айта кетейік, өмірде өңдеу өнеркәсібі саласында 2026 жылға дейін жүзеге асып 21 ірі инвестициялық жоба пұзы қалыптасты. Соның ішінде, агроөнеркәсіп кешені саласында жалпы құны 43,1 млрд теңгені құрайтын 6 жоба жүзеге асырылмақ.

ЭЛЕКТРОНДЫ БІЛЕЗІКТЕР ҚОЛДАНЫЛАТЫН БОЛАДЫ

Қызылорда облысы бойынша ҚАЖ департаментінің аудандық, қалалық пробаия қызметінің есебіндегі сотталғандарға электронды білезіктер алынды.

ҚАЖ департаментінің пробаия қызметіне басшылық жасау тобынан аға инспекторы С.Тлеуованың айтуынша электронды білезіктер келесі санаттағы сотталғандарға тағылады, яғни жағаны өту шарттарын жүйелі түрде бұзатын және бірнеше ескертулерді бар, сынық мерзім ұзартылғандар мен кемелетте толмағандардың

жазынастық тіпесішілігіне қарсы қылмыстары үшін сотталғандар.

«Бұл электронды білезік сотталғандарды басқалау жасауға, тұрғылықты мекенжайын тастап кетуге, қайта қылмыстың алдын алуға септігі мол. Білезік тағылған сотталғандарды пробаия инспекторлары арнайы планшеттер арқылы бақылайды, егер сотталған жасау өмір тәртіпін бұзса немесе білезік өңдініп жатуы тырысса дабыл сигналы тәртізді бөліс түседі», – дейді әділет майоры Сәбитұл Тлеуова.

Дана ДОСТАНОВА,
Қызылорда облысы бойынша ҚАЖД

ХАБАРЛАНДЫРУ

Қазалы ауданы аумағындағы ауыл шаруашылығы жерлерінен шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін уақытша өтеулі жер пайдалану (жалға алу) құқығын беру жөніндегі конкурсты өткізу жөніндегі хабарламаны тиісті облыс шегіндегі аудандардан, облыстық маңызы бар қалалардың жергілікті атқарушы органдарында және орталық уәкілетті органдарының интернет-ресурсында жарияланған.

Конкурсқа қатысуға өтінімдерді қабылдау Қазалы ауданы, Өйтеке би кенті, Жанқожа Нұрмұхамедұлы көшесі №130 мекен-жайындағы Қазалы ауданы әкімдігінің мәжіліс залы 2022 жылдың 01 маусым күні сағат 1000 - ден бастап өткізілетіндігін хабарлаймыз.

Конкурс өткізілетін орны Қазалы ауданы, Өйтеке би кенті, Жанқожа Нұрмұхамедұлы көшесі №130 мекен-жайындағы Қазалы ауданы әкімдігінің мәжіліс залы 2022 жылдың 01 маусым күні сағат 1000 - ден бастап өткізілетіндігін хабарлаймыз.

1) Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін уақытша өтеулі жер пайдалану (жалға алу) құқығын беру жөніндегі конкурста қатысуға өтінімді;

Қазақстан Республикасының мемлекеттік емес заңды тұлғалары үшін - заңды тұлғаның атауы, оның тұрған жері, заңды тұлға ретінде мемлекеттік тіркелуі (қайта тіркелуі) туралы мәліметтері, жарғылық капиталдағы (жарғылық капиталдың жалпы мөлшерінен) үлесінің мөлшері көрсетіле отырып, өтінім берушінің - заңды тұлғаның басшылары мен қатысушылары немесе акционерлері туралы мәліметтер, өтінім берушінің үлесі

тұлғалары туралы мәліметтер;

2) жеке тұлғалар үшін - өтінім берушінің тегі, аты және әкесінің аты (егер ол жеке басын куәландыратын құжатта көрсетілген болса), тұрғылықты жері, азаматтығы, жеке сәйкестендіру нөмірі, өтінім берушінің жеке басын куәландыратын құжат туралы мәліметтер;

3) өтінім беруші үміттеніп отырған жер учаскесінің орналасқан жері;

4) конкурстың ұсынысы;

5) өтінім беруші шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін уақытша өтеулі жер пайдалану (жалға алу) құқығын беру жөніндегі конкурстың жеңімпазы деп танылған жағдайда, шаруа немесе фермер қожалығын не ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер учаскесін уақытша өтеулі жер пайдалану

(жалға алу) шартына қол қою қажеттігі туралы хабарламаны алған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде көрсетілген шартты жасау жөніндегі міндеттеме қамтылуға тиіс.

Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін уақытша өтеулі жер пайдалану (жалға алу) құқығын беру жөніндегі конкурста қатысуға өтінімді жеке тұлғаны немесе Қазақстан Республикасының мемлекеттік емес заңды тұлғасының уәкілетті өкілдері Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес берілген және рәсімделген сенімхаттың негізінде ұсына алады.

Байланыс телефоны:
8(72438) 79-2-80, ішкі нөмір: 6971

Мемлекеттік меншіктегі жер учаскелерін шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы конкурсына шығарылатын жер учаскелерінің тізбесі

№	Жер учаскесінің орналасқан орны	Жер учаскесінің көлемі, гектар	Жер учаскесінің нысаналы мақсаты	Жер пайдалану құралы	Жер учаскесінің бағалық жалға алу құны (теңге)	Топырақтың сипаттамасы	Алқаптарының құрамы	Бөлігі бағы	Сүмен қамтамасыз етілу мүмкіндігі
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Қазалы ауданы, Тасарық ауылдық округі, «Ақкөл» көл учаскесі	200,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	106 400,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 180,0 га Басқа алқаптары 20,0 га	4 балл	Бар
2	Қазалы ауданы, Тасарық ауылдық округі, «Ақкөл» көл учаскесі	200,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	106 400,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 180,0 га Басқа алқаптары 20,0 га	4 балл	Бар
3	Қазалы ауданы, Шакең ауылдық округі, «Жуантөбе» мен «Бұлау тамы» учаскелерінің аралығы	500,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	271 600,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 450,0 га Басқа алқаптары 50,0 га	4 балл	Жоқ
4	Қазалы ауданы, Ғ.Мұратбаев ауылдық округі, «Асайыт» учаскесі	100,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	53 200,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 90,0 га Басқа алқаптары 10,0 га	4 балл	Бар
5	Қазалы ауданы, Ғ.Мұратбаев ауылдық округі, «Елсейіт» учаскесі	80,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	36 400,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 72,0 га Басқа алқаптары 8,0 га	4 балл	Бар
6	Қазалы ауданы, Шакең ауылдық округі, «Дүкендінің» қысы учаскесі	400,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	215 600,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 360,0 га Басқа алқаптары 40,0 га	4 балл	Жоқ
7	Қазалы ауданы, Шакең ауылдық округі, «Сайқалды» учаскесі	1000,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	543 200,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 900,0 га Басқа алқаптары 100,0 га	4 балл	Жоқ
8	Қазалы ауданы, Қармақас ауылдық округі, «Шоңар» учаскесі	1000,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	543 200,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 900,0 га Басқа алқаптары 100,0 га	4 балл	Жоқ
9	Қазалы ауданы, Шакең ауылдық округі, «Бекарыстан қыдығы» учаскесі	500,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	271 600,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 450,0 га Басқа алқаптары 50,0 га	4 балл	Жоқ
10	Қазалы ауданы, Шакең ауылдық округі, «Долан» мен «Жамыл» учаскелерінің аралығы	300,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	159 600,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 270,0 га Басқа алқаптары 30,0 га	4 балл	Жоқ
11	Қазалы ауданы, Шакең ауылдық округі, «Күртебай» учаскесі	200,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	106 400,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 180,0 га Басқа алқаптары 20,0 га	4 балл	Жоқ
12	Қазалы ауданы, Шакең ауылдық округі, «Ащы қыдығы» учаскесі	200,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	106 400,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 180,0 га Басқа алқаптары 20,0 га	4 балл	Жоқ
13	Қазалы ауданы, Шакең ауылдық округі, «Сайқалды» учаскесі	500,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	271 600,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 450,0 га Басқа алқаптары 50,0 га	4 балл	Жоқ
14	Қазалы ауданы, Шакең ауылдық округі, «Ащы қыдығы» учаскесі	500,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	271 600,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 450,0 га Басқа алқаптары 50,0 га	4 балл	Жоқ
15	Қазалы ауданы, Шакең ауылдық округі, «Күртебай» учаскесі	300,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	159 600,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 270,0 га Басқа алқаптары 30,0 га	4 балл	Жоқ
16	Қазалы ауданы, Шакең ауылдық округі, «Жандостың бұлағы» учаскесі	500,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	271 600,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 450,0 га Басқа алқаптары 50,0 га	4 балл	Жоқ
17	Қазалы ауданы, Шакең ауылдық округі, «Күртебай» учаскесі	500,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	271 600,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 450,0 га Басқа алқаптары 50,0 га	4 балл	Жоқ
18	Қазалы ауданы, Шакең ауылдық округі, «Қызылорда» учаскесі	500,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	271 600,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 450,0 га Басқа алқаптары 50,0 га	4 балл	Жоқ
19	Қазалы ауданы, Бөкпей ауылдық округі, «Қарабайыт-1» учаскесі	200,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	106 400,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 180,0 га Басқа алқаптары 20,0 га	4 балл	Бар
20	Қазалы ауданы, Шакең ауылдық округі, «Жандос» пен «Дүкенді қысы» учаскелерінің аралығы	200,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	106 400,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 180,0 га Басқа алқаптары 20,0 га	4 балл	Жоқ
21	Қазалы ауданы, Тасарық ауылдық округі, «Ақкөл» учаскесі	300,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	159 600,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 270,0 га Басқа алқаптары 30,0 га	4 балл	Бар
22	Қазалы ауданы, Тасарық ауылдық округі, «Қантөбе» учаскесі	200,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	106 400,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 180,0 га Басқа алқаптары 20,0 га	4 балл	Бар
23	Қазалы ауданы, Шакең ауылдық округі, «Торғаншұң» учаскесі	200,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	106 400,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 180,0 га Басқа алқаптары 20,0 га	4 балл	Жоқ
24	Қазалы ауданы, Шакең ауылдық округі, «Дүкенді қыдығы» учаскесі	500,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	271 600,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 450,0 га Басқа алқаптары 50,0 га	4 балл	Жоқ
25	Қазалы ауданы, Сарыкөл ауылдық округі, «Байқас, Қартабай» учаскелерінің аралығы	500,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	271 600,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 450,0 га Басқа алқаптары 50,0 га	4 балл	Бар
26	Қазалы ауданы, Шакең ауылдық округі, «Тұрғанбай, Ташарық» учаскесі	2000,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	108 600,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 1800,0 га Басқа алқаптары 200,0 га	4 балл	Жоқ
27	Қазалы ауданы, Шакең ауылдық округі, «Обай қыдығы» учаскесі мен «Жылыбай қыдығы» учаскелерінің аралығы	500,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	271 600,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 450,0 га Басқа алқаптары 50,0 га	4 балл	Жоқ
28	Қазалы ауданы, Аранды ауылдық округі, «Танабай» учаскесі	300,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	159 600,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 270,0 га Басқа алқаптары 30,0 га	4 балл	Бар
29	Қазалы ауданы, Аранды ауылдық округі, «Танабай» учаскесі	300,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	159 600,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 270,0 га Басқа алқаптары 30,0 га	4 балл	Бар
30	Қазалы ауданы, Майлыбас ауылдық округі, «Өйімің бұлағы» учаскесі	200,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	106 400,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 180,0 га Басқа алқаптары 20,0 га	4 балл	Жоқ
31	Қазалы ауданы, Аранды ауылдық округі, «Қызылбай» учаскесі	50,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	26 600,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 45,0 га Басқа алқаптары 5,0 га	4 балл	Бар
32	Қазалы ауданы, Шакең ауылдық округі, «Жандос» учаскесі	250,0	Шаруа немесе фермер қожалығын, ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін	Уақытша өтеулі жер пайдалану құқығын 10 (он) жыл мерзімге	112 400,00	Сұр қоңыр	Жайылымы 225,0 га Басқа алқаптары 25,0 га	4 балл	Жоқ
жалпы		13180,0							

Автожанармай құю станцияларының өнеркәсіптік қауіпсіздігі

Автожанармай құю станциялары (әрі қарай - АЖКС) қызметінің маңыздылығының күннен күнге артуына басты себебі отын түріндегі мұнай өнімдерімен жазуы істейтін автомобильдер мен техникалардың пайдалануының бексөздігі болып табылады.

АЖКС қызметін пайдалануда аса жауапкершілік пен кәсібибилікті қажет ететін мәселелер бар. АЖКС-ты қолдану кезінде өзеңгі мәселелері бірі - өнеркәсіптік қауіпсіздігі болып табылады. Себебі, өнеркәсіптік қауіпсіздіктің басты мақсаты - АЖКС-та қауіпті оқиғалардың болдырмауы мен апатты жағдайлардың алдын алуы кезеңді. Сондықтан да, АЖКС-ты қосар алдында бірнеше жәрмәріш жүргізу қажет.

Біріншіден, құрылысын сатар алдында, жола құжаттамасын өнеркәсіптік қауіпсіздік саласы бойынша келісу керек. Келісу үшін «электрондық үкімет» www.gov.kz веб-порталы арқылы электрондық-цифрлық қолтаңбасын қулаңдырылған электрондық құжат нысанындағы өтініш пен жолабық құжаттамағын электрондық көшірмесі жолданады.

Жобаны рәсімдеу кезінде сақталуды талап ететін нормалар ҚР Инвестициялар және даму министрінің 2014 жылғы 30 желтоқсандағы №342 бұйрығымен бекітілген Мұнай-газ, мұнай өнімдері салаларындағы қауіпті өндірістік объектілер, мұнай бадалары және автожанармай құю станциялары үшін өнеркәсіптік қауіпсіздікті қамтамасыз ету қағаздарында, 3.03-07-2012, 3.03-107-2013, ал егер, автожанармай құю станцияларында газ құю станциялары қарастырылса, онда, 1.03-02-2012 Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері мен Ережелерінде егжей-тегжейлі қарастырылған.

Екіншіден, құрылыс біткен АЖКС-ты іске қосар алдында өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы уәкілшінің қатысуымен сынақ өткізіледі. Аталған талаптар міндетті болып табылады.

АЖКС-тегі өндірістік процестердің қауіпсіздігі мұнай өнімдерін қабылдаудың, сақтаудың, берудің және есепке алуының қауіпсіздігі технологиялық процестерінің, өнеркәсіптік қауіпсіздік талаптарына сәйкес келетін техникалық құрылыстарды қолдану арқылы және технологиялық регламентіне сәйкес қол жеткізіледі.

Пайдалануға берілген АЖКС өз деңгейінде қауіпсіз жұмыс жасауын қамтамасыз ету мақсатында біркатар шаралар ұдайы жүргізіліп отыруы тиіс. Мысалы, АЖКС-ты қолдану барысында резервуарлардың екі жылда бір рет газару жұмыстары жүргізіледі. Олардың техникалық жағдайын, жеңдеу түрін, пайдалануында қалдық мерзімін анықтайтын диагностикалық жұмыстары жүргізіліп тұрады. Бірінші кезектегі диагностикалық тексеру 20 жылдан астам пайдалануға және авариядан кейінгі жеңдеу жүргізілген резервуарларға жүргізіледі. Сонымен бірге, кезеңмен ішкіара бес жылда бір рет, толық он жылда бір рет диагностикалық жүргізіледі. Резервуарлар бес жылда бір рет келімі өлшеніп, градирленген кесте рәсімделеді. Жыл сайын жерге қосу жағдайы, найзағайдан қорғау құрылыстары, манометрлері тексеріліп тұруы керек.

Аттестациядан өткен арнайы мекемелер ғана диагностикалық тексеру жұмыстарын жүргізіп, қорытынды бере алады. Ревизиялардан және жеңдеуден кейін қабылдау актісі негізінде қайта іске қосуға болады.

Оператор мұнай өнімдерін құяр алдында резервуарлардың және оның жабықтарының, техникалық құбыр жүйелерінің ақаулығын, жағылғыш арматурағын ауыстырып қосу құрылысының дұрыстығын, қабылдауының мұнай өнімінің құйылатын резервуардағы өніммен сәйкестігін тексеріп, резервуардағы мұнай өнімінің деңгейі мен температурасын өлшеуі қажет, өрт сөндіру құралдарының ақаулығын,

автоцистерналарды жерге қосудың дұрыстығына және оның құю құрылысының ақаулығына көз жеткізіп керек. Өзіндігінен төгілуі арқылы немесе АЖКС сорғысымен құю кезінде автоцистерна қозғалтқышының сөндірілгеніне көз жеткізіп, мұнай өнімінің төгілуіне жол бермеу шараларын жасау қажет және резервуарға цистернадан мұнай өнімін құю барысында, бұл резервуардан машиналарға жанармай құйылмауы тиіс. Егер цистерна пломбалаған жағдайда, цистернадан мұнай өнімін құю алдында су сезгіш таспалардың көмегімен онда судың жоқтығын тексеріп, цистернадан сынама алып, оның ішіндегі мұнай өнімінің температурасын өлшеуі алуы қажет.

Қызметкерлер жұмыс уақытында оларға берілген арнайы киімдерді, аяқ киімдерді және жеке сақталдыру құралдарын пайдалану қажеттілігін, өнеркәсіптік қауіпсіздік саласы бойынша мерзімдіне оқып тұруын ескерген дұрыс. Май тарату құралдары және тағы да басқа қолданылатын қондырғылар уақытылы тексеріледі өткізіп тұру - қауіпсіз қолданыстың негізгі ескеру керек.

Қорытындылай келе, өнеркәсіптік қауіпсіздік саласындағы заңнама талаптарын қатаң сақтау арқылы қауіпті оқиғалардың болдырмау және апатты жағдайлардың алдын-алуға және субъектілердің сапалы әрі қауіпсіз қызмет етуіне қол жеткізілетіндігі, яғни бақылау бар жерде тәртіп, ал тәртіп болған жерде берсе де болатынын ұмытпайтанымыз аябат.

Қ. ҚҰАНЫШБЕКОВ,
ҚР ТЖМ өнеркәсіптік қауіпсіздік департаментінің Қызылорда облысы бойынша департаментінің Мұнай-газ, мұнай-химия өнеркәсібінің, магистральдық құбырлардың және жару жұмыстарының мекемесінің қадағалау бөлімінің бас маманы

ІЕМЕН

Соғысты тоқтатудың алғашқы қадамы жасалды

ІЕМЕНДЕ бітімге келу туралы екі айлық келісімге қол қойылды. Нью-Йорктегі журналистер альянсы өз соғыспен БҰҰ Бас хатшысы Антониу Гутерриш Іемендегі арнайы елші Ханс Грюндберге алғыс айтып, Іемен Үкіметіне, Сауд Арабиясы мен хуситтер бастаған коалицияға ризашылық білдірді.

«Бұл бітім Іемендегі жойқын соғысты тоқтатудың алғашқы қадамы болуы керек», — деп мәлімдеді Бас хатшы. Жеті жылдан астам уақыт бойы Іемен Сауд Арабиясы бастаған үкіметтілі коалиция мен хуситтердің бүкіл құрылымдары арасындағы қарулы қақтығыс аяна болды. Тараптар Іемен ішіндегі Хадраба шұғыл өтті. Алайда, ал коммерциялық рейстерді Сауд Арабиядан орындатқа уағдаласты. Бітім тараптардың келісімімен екі айдан соң тағы ұзартылуы мүмкін.

ҰЛЫБРИТАНИЯ

Коронавирустың мутацияланған жаңа түрі анықталды

Ұлыбританияда коронавирустың «омикрон» штаммының жаңа мутацияланған түрі - ХЕ анықталды.

Сарапшылардың пікірінше, ХЕ алдыңғы нұсқаларға қарағанда қапталықты жұқтыры екендігі туралы қорытынды жасау өзгере өтпек. Ұлыбританияның Денсаулық сақтау агенттігі жаңа нұсқаны зерделдеу. Өзіне сәтталар бұл мутацияны жұқтыру қарқыны «стелс-омикрон» немесе «омикрон» ВА.2 түрінің таралуынан айтарлықтай ерекшеліксізінгі анықталды. Алайда, соңғы зерттеулер бойынша ХЕ-дің жұту жылдамдығы «стелс-омикронға» қарағанда 9,8% жоғары.

БРЮССЕЛЬ

Еуропалық одақ елдерінде инфляция 7,5 пайызға дейін өсті

Еуроаймақтағы инфляция деңгейі наурызда 2022 жылғы ақпанға қарағанда өсті, бұл көрсеткіш 5,9% құрады.

Еуроаймақтағы инфляцияның негізгі қармақтарына өскен отырып, негрдің энергия тасымалдаушылары бағасының өсу қарқыны жылдық есепте не жоғары болды деп күтілуде. Ақпанда 32,0% болса, наурыз айында 44,7% болмақ. Оған кейінгі өсім азық-түлік, алкоголь және темекі (наурыз - 5,0%, ақпан - 4,2%) өнімдері, еуропалық елдер мен қызметтер де байланысты. Еуропалық елдер: Германия, Эстония, Ирландия, Грекия, Испания, Франция, Италия, Кипр, Латвия, Литва, Люксембург, Мальта, Нидерланды, Австрия, Португалия, Словения, Словакия және Финляндия кіреді.

УКРАИНА

Мәдени мұраларға қауіп төніп тұр

Украинаның Львов пен Киев қалаларында орналасқан жеті Дунайжүзілік мұра бар, Олесса мен Харьков та нығарланған мәдениет мұралары жеріне кіреді. Ал мемлекеттің кейбір ұлттық мұрағаттары ЮНЕСКО-ның «Әлемнің жадьысы» тізіміне енгізілген.

Онда соғыс басталғалы бері ЮНЕСКО өз мандаты аясында, одан ішінде мәдениетті қорғау бағытында нақты шаралар қабылдап жатыр. Ұйым мәдени нысандар мен ескерткіштерді 1954 жылғы Гага конвенциясының «Көгілдір қалқан» ерекше амбасадасымен белгілеу үшін Украина билігімен байланыс орнатты. Ондағы мақсат — қасқандан немесе кездейсоқ зиян келтірмеу үшін қарулы қақтығыс жағдайында мәдени құндылықтарды қорғау. Бірінші кезектегі міндет — халықаралық құқыққа сәйкес қорғалатын аудандар ретінде олардың ерекше мәртебесін еске салу үшін мәдени мұра ескерткіштеріне белгі қою. Жақын күндері Украинаның мәдениет саласындағы мамандарымен — дүниежүзілік мұра нысандарының басшыларымен, мұражай директорларымен, жергілікті билеуші және жылжымалы мұра нысандарына жауапты адамдармен шұғыл қажеттіліктерді анықтау мақсатында жаңа кездесулер жоһарланған. Сонымен қатар ЮНЕСКО Украинаның қауіп-қатерге тал болған мәдени мұрасын қорғау үшін халықаралық ескерткіштерді тартып, Соңғы шешім мәдени құндылықтарды сақтау және қалпына келтіру жөніндегі халықаралық зерттеу орталығын, «Көгілдір қалқан» комитетін, Халықаралық мұражай кеңесін, ескерткіштер мен көрікті жерлерді сақтау жөніндегі кестісі және тағы басқаларын аямадырады.

Аурудың алдын алу маңызды

АИТВ жұқпасы - адамның иммунитеті тапшылығы вирусының лимфоциттерде, макрофагтарда және жүзіне тініні жасушаларында жоқ жасушаларын негізіндегі дамытын, иммундық жүйені зақымдайтын жұқтырғы ауру. АИТВ инфекциясының өзіне тән шағымдары жоқ. Ауру біртіндеп басталады. Алғашқы уақытта ауру тұрмаға ұқсас белгілерден басталуы мүмкін, сонымен бірге дене қызуының көтерілуі, лимфа түйіндерінің ұлғаюы мүмкін. АИТВ-инфекциясының 4 клиникалық сатысы бар. Бастапқы екі сатыда симптомсыз ағуымен және ұзақ сақталатын лимфаденопатиямен сипатталады. 3-4 сатыда басқа да әртүрлі симптомдар мен синдромдар асына бастайды, соның ішінде тыныс алу жолдарының созылмалы инфекциялары, әртүрлі дерматиттер, ауыр бактериялық инфекциялар, герпес, пневмония, туберкулез, Катоши саркомасы және басқалары. Адамның иммунитеті тапшылығы вирусы жұқтырудың негізгі жолдары - бұл мүшеаралық жыныстық қатынас, инъекциялық есірткіні пайдалану кезінде (есірткіні тұтынушылар арасында тараған) есірткіні есіме құралдарды ортақ пайдалану және АИТВ жұқтырған анадан балаға (жүктілік уақытында, босану кезінде және емізу кезінде ана сүті арқылы жұғуы мүмкін). Жұқтырудың басқа жолдары жоқ, сондықтан АИТВ-ны ауа-танышылық жолы арқылы, қол алысу кезінде, ортақ ыдысты пайдалануда, бассейнде, саунада, жөндіктердің шығуы кезінде, тамақ, жемістер арқылы жұқтыру мүмкін емес. Вирус көршінің ағатын тұрақсыз болған кезінде, ол адам ағасынан тыс жерде өмір сүре алады. Осылайша, қауіп АИТВ-инфекциясын еселеуге арналған тіпмәлігі жоғары дәрілік препараттар қолдануында. Олар антиретровирустық деп аталады, вирусты ағадан толық шығармаға да, дегенмен, бұл дәрі-дәрмектер адам ағасының қанғадағы вирустың көбеюін төмендетіп, АИТВ-ның асынуына келісіп кетпеді. Емделудің арасында вирус анықталмайтын деңгейге жеткен науқастардың жалпы өмір санысы жоғарылап, қосымша аурулар мен өлім көрсеткіші төмендейді, және де тіпмәлі өмірін негізіндегі нәтижелер инфекцияны басқаруға жұқтыра алмайды. Сондықтан, АИТВ инфекциясын анықталған жағдайда тез арада дәрігердің қабылдауында болып, арнайы ем алуға бастаған дұрыс. Соңғы жылдары АИТВ инфекциясының көп жағдайда жыныстық жолмен таралуына байланысты, АИТВ жұқтыру мүмкіншілігін ешкім жоққа шығара алмайды, сондықтан репродуктивті жастағы азаматтар әдеттегі көпін айығында тұр. Вирусты жұқтыруға АИТВ жұқтырған адаммен бір ғана жыныстық қатынаста болу жеткілікті. Сондықтан - кездейсоқ және ерте некесіз жыныстық қатынастардан аулақ болыңыздар. АИТВ-мәртебесі туралы сізге белгілі болған бір жыныстық серіктесі адалдығы сәтсіз болса, егер серіктесіңіздің АИТВ-мәртебесі туралы білмесеңдер, жыныстық қатынаста мүшеаралық пайдаланып, үнемі АИТВ-ға тейістелуді өтіп тұрғандарыңыз абзал. Жыныстық жолмен берілетін инфекциялардың болуы АИТВ жұқтыру қауіпін 2-3 есеге арттырады, осыған орай мұндай ауруларды уақылы емдеу АИТВ-ның алдын алуы болып табылады. Жүкті әйелдер жүктілік кезінде мүлдем тілдесіп тұрса екі рет АИТВ-ға тейістелуді өтуі керек, АИТВ анықталған жағдайда, әйелге жүктіліктің 14 аптасынан бастап АИТВ-ның алдын алуға арналған репродуктивті сақсы қарсы дәрі-дәрмектер тағайындалып, балаға жүзу қауіпін азайту үшін әйелге кесер тілігі әдеттегі босаушы уақытқа дейін емшек сүтіне вирустың болуына байланысты, бала тұрғаннан кейін жасанды тамақтануға ауыстырылады. Жоғарыда айтылғанын негіздеп, АИТВ-инфекциясының берілуі мен алдын алу шараларын біле отырып, ауруды жұқтырудан өзіңізді қорғауға болады.

А.ОМАРОВА,
Жаңақосар аудандық ПҚО кабинеті меңгерушісі

АИТВ қауіпті инфекция

АИТВ адамның иммунитеті тапшылығы вирустың инфекциясын адам ағасына иммундық жүйені зақымдайтын вирустың өнуінен пайда болатын ауру. Адамда АИТВ вирусын тек қанды тейістеу арқылы анықтауға болады, қаннан АИТВ вирусы анықталған адам АИТВ жұқтырған деп аталады. Егер АИТВ жұқтырған адам вирусқа қарсы емді жүргізбесе инфекция асынуы, адам ағасында түрлі қайтымсыз аурулар бөлі көтеріп, адамның иммундық жүйесі қызметі әлсірейтін АИТВ-қа әкеледі. АИТВ/АИТС деп аталып өстінен адамға қорқыныш, үрей пайда болады. Себебі бұл жұқпалы қарғына түскен адам өмір бойына осы вируспен өмір сүреді. АИТВ жұқпасы тек адамның адамға биологиялық сыйлықтарына арқылы жұғатын инфекция. Биологиялық сыйлықтарына қан, ана сүті, ерлер сәулеті, әйелдің қынап сыйлықтары жұқтыру қауіп жоғары сыйлықтарына жағатын. Сондықтан бұл инфекцияның қан арқылы, жыныстық жолмен және анандан балаға тіпінген берілу жолдары дегенмен. Бұл жұқпалы сапалы, ақыл есі дұрыс, дұрыс жолмен жүретін,

бір ғана жыныстық серіктесі бар адамдар ғана қауіпті емес. АИТВ жұқпасына жаман әдетте ұйыр, мына маңаға, шығандық, шығанаға ұланып, қорғалмағы жыныстық қатынаста болған, бір мәртеге бірнеше жыныстық серіктесі болған адамдар шақтыды. Бір өкініштісі бұл жұқпаның есі табылған жоқ. Кізіргі кезде тек адам өмірін ұзартатын, ағаданғы вирустың көбеюіне жол бермейтін вирусқа қарсы препараттарды ішу арқылы адам өмір сүре алады. Айна кетерлігі бұл вирусқа қарсы препараттарды АИТВ жұқтырғандар үшінсі өмір бойына қабылдайды. Өзіне айтуға оны, бірақ өмір бойына да дәріні қабылдау мүмкін емес. Дегенмен адам АИТВ жұқтырғанды ескі деп өзін өзі тастап жібермеу керек, керісінше әр уақыт тексеріп, өмір сүруге құлшынысын арттыру керек. Адамның алдына қойған арман-мақсаттары көп, соған жету үшін адам ұмтылуы керек, дәрігер кеңесіне құлақ асып, тағайындалған емді қабылдау керек. Өмірде бір рет опық жеген адам екінші қайталануға тырысады. Сондықтан өмір жолында шалыс баспауға, зиянды әдеттерге зүсс болмауға, қорғалмағы кездейсоқ жыныстық қатынаста аулақ болуға шақырамын. Өзіресе өскелен ұрпағымыз жасөспірімдер мен жастар арасында алдын алу шараларын көбірек өткізу керек. Түрлі форматта іс шаралар өткізіп, жұқпаның қауіптілігін, жұқпалылығын, өзге адамдарға жұқтыруға болмайтындығын түсіндіріп айтуымыз керек.

Бұл жұқпаны тек біз медицина мамандары емес, білім, қоғам болып күресуіміз керек. Себебі кәзіргі таңда АИТВ жұқтырғандар саны күн санап артууда, өсірісе 15-49 жасар адамдар арасында етек алып бара жатыр. Кейбір адамдар бұл жұқпаны түсінісіп, мойындамай мүмкін. АИТВ жұқтырғандарды түр әлпетіне қарап АИТВ жұқтырған деп айта алмаймыз. Себебі бұл созылмалы ағымда өтетін, 10-15 жылға дейін клиникалық көріністері байқалмайтын жұқп. Бір өкініштісі соңғы кездері жүкті әйелдер арасында анықталуы. Жүкті әйелде анықталған денген сәт ұрпағымызға қауіп жеткізіп біреді. Бірақ медицина қарымды адамның арасында АИТВ жұқпасының жүктілік кезінде құрсақтағы балаға жұқтырмау жолдарын қарастырып, препараттарын тағайындайды. Осы жүргізілетін алдын алу шараларын арасында дені сәт балалар өміріне келуде. Сондықтан да денсаулық қалдырп біліп, АИТВ жұқпасын жұқтырып алмайық. Ол үшін сапауаты өмір сүріп, зиянды әдеттерден аулақ болып, бір ғана жыныстық серіктеспен өмір сүру керек. Өр адам өз денсаулығына өзі жауапты екенін естен шығармайық.

АБЕКНИЯЗОВА,
Жаңаағал психологтік кабинет дәрігері

Хабарландыру

«ADAL SERVICE» ЖШС-сі 2022 жылғы мамырдың19 күні сағат 10.00-де, Нұрсұлтан к. Алаштың жолы 74 мекен-жайы бойынша «ADAL SERVICE» ЖШС-ін нысаны бойынша шекті рұқсат етілген шығарылымдар жобасы бойынша ашық жынысты түрліде қоғамдық тиыңдаулар өтетіндігін хабарлайды.

Жобалық құжаттама пакетімен Бірыңғай экологиялық порталында, сондай-ақ ЖАО сайтында танысуға болады. Барлық ескертулер және/немесе ұсыныстар Бірыңғай экологиялық порталында, сондай-ақ «Нұрсұлтан қаласының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ-сіде, Нұр-Сұлтан к. Сарыарқа даңғылы, 13,4-қа, тел. 55-75-08 қоғамдық тиыңдаулар өткізілетін күнге дейін 3 жұмыс күнінен кешігірмейтін мерзімде қабылданады.

Қосымша ақпаратты мына мекенжай бойынша алуға болады Нұрсұлтан к. Байқоңыр районы, 85 көшеі, 8 үй және +7705 695 8861 телефондары бойынша алуға болады.

Объявление

ТОО «ADAL SERVICE» сообщат, что с 10 час 00 мин «19 мая 2022 года по адресу: г.Нур-Султан, шоссе Алаш 74 состоится общественные слушания в форме открытого собрания по проекту нормативов эмиссии загрязняющих веществ в атмосферный воздух предельно-допустимых выбросов (ПДВ) для ТОО «ADAL SERVICE».

С пакетом проектной документации можно ознакомиться на Едином экологическом портале, а также сайте МНО.

Все замечания и/или предложения принимаются в срок не позднее 3 рабочих дней до даты проведения слушаний на Едином экологическом портале, а также в ГУ «Управление природных ресурсов и регулирование природопользования города Нур-Султан» по адресу: г. Нур-Султан, пр.Сарыарқа, 13, этаж 4 тел. 55-75-08.

Дополнительную информацию можно получить по г.Нур-Султан-р.Байқоңыр, ул.85, а. 8 и по телефону + 7 705 6958861.

